

Zpráva o činnosti
Matice slezské, pobočného spolku v Opavě
v roce 2018

ZÁKLADNÍ ÚDAJE POBOČNÉHO SPOLKU

Název: Matice slezská, pobočný spolek v Opavě

Adresa: Matiční 175/2, Opava, 746 01

IČ: 00534366

Registrace: spolkový rejstřík vedený Krajským soudem v Ostravě, oddíl L, vložka 11795

ORGÁNY POBOČNÉHO SPOLKU

Členská schůze

V roce 2018 se konala 1 členská schůze, a to dne 19. 4. 2018. Schůze se konala v aule Církevní konzervatoře v Opavě a její program byl obohacen koncertem studentů a pedagogů této konzervatoře. Na členské schůzi byla schválena zpráva o činnosti pobočného spolku v roce 2017 a výhled činnosti na rok 2018, zpráva o hospodaření pobočného spolku v roce 2017 a nevyrovnaný rozpočet pobočného spolku na rok 2018 s příjmy ve výši 749 000 Kč a výdaji ve výši 799 000 Kč.

Výbor

Po celý rok 2018 pracoval výbor v tomto složení:

- předsedkyně: Ing. Jana Novotná Galuszková
- členové: Ing. Jaromír Breuer, Ing. Dalibor Novotný, Ing. Pavel Válek, Stanislava Benová

Funkce místopředsedy dle upravených stanov zůstala i v roce 2018 neobsazena.

V roce 2018 se konalo 9 schůzí výboru, z každé schůze byl pořízen zápis. Od 2. poloviny roku 2018 se schůzí jako hosté účastnili dva zájemci o členství ve výboru: Mgr. Dalibor Halátek a Mgr. Tomáš Krömer.

Revizní komise

V souvislosti se změnami stanov provedenými v roce 2016 byla revizní komise jako oficiální orgán jednotlivých pobočných spolků ze stanov vypuštěna.

Základní informace k členské základně

Počet členů k 31. 12. 2018: 233, z toho 25 podporujících a 2 čestní

Minimální výše členského příspěvku činila v loňském roce 100 Kč pro členy výdělečně činné a 50 Kč pro ostatní.

Pobočný spolek má dále 5 kolektivních členů:

- Česká numismatická společnost, pobočka Opava
- Esperantský klub v Opavě
- Pěvecký sbor Křížkovský
- Opavští hudci
- Slezský soubor Heleny Salichové

AGENDA POBOČNÉHO SPOLKU

Běžnou agendu opavské pobočky v průběhu roku 2018 zajišťovala předsedkyně Ing. Novotná Galuzzková. Předsedkyně zajišťovala především finanční řízení pobočky a všech realizovaných akcí a projektů, prodej publikací, provádění finančních operací, oficiální komunikaci s různými institucemi (např. Finančním úřadem, Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, poskytovateli dotace apod.) a uzavírání smluvních vztahů. V průběhu roku 2018 bylo uzavřeno 9 dodatků ke stávajícím nájemním smlouvám, 6 dohod o provedení práce, 1 dohoda o uznání závazku a splátkách a 1 smlouva o poskytnutí dotace Statutárního města Opavy ve výši 30 000 Kč na Vlastivědné listy Slezska 2018. Předsedkyně se také dočasně ujala funkce odpovědného redaktora Vlastivědných listů (viz dále).

Veškeré bezhotovostní operace opavské pobočky byly po celý rok 2018 prováděny výhradně prostřednictvím internetového bankovníctví, což ušetřilo finanční prostředky na bankovní poplatky.

Stejně jako v předchozím roce, i v roce 2018 účetní a mzdovou agendu opavské pobočky zajišťoval externí účetní Ing. Jan Hanslík.

MATIČNÍ DŮM

Péče o Matiční dům v Opavě jako historické matiční sídlo patří k nejdůležitějším úkolům opavské pobočky, která je vlastníkem budov tvořících celý komplex Matičního domu, situovaného na ulicích Matiční a Rybí trh a zasahujícího do Dvořákových sadů.

Bohužel, pozemky pod budovami, původně v majetku Matice opavské, se nepříznivými historickými událostmi v průběhu minulého století a také změnou legislativy na začátku tohoto století dostaly do vlastnictví státu. Do konce roku 2014 užívala Matice pozemky bezplatně, avšak rokem 2015 bezplatné užívání pozemků skončilo. Vedení opavského spolku více než dva roky vedlo jednání s Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových (ÚZSVM), obrátilo se s žádostmi o pomoc na zástupce města i poslance (a dokonce i na samotného ministra financí), shromáždilo všechny nezbytné dokumenty, které by pomohly

tuto patovou situaci vyřešit a vrátit tento historický majetek zpět do rukou Matice slezské nebo alespoň umožnily užívat pozemky i nadále bezplatně. Bohužel, všechna dosavadní jednání byla neúspěšná a Matici slezské vznikla povinnost platit nájemné, a to zpětně od ledna 2015. Nájemné na rok 2018 činilo 92 189 Kč ročně. Kromě toho musí Matice státu zaplatit dluh ve výši 148 347 Kč za tzv. bezesmluvní užívání v období od ledna 2015 do srpna 2016. Tento dluh je splácen v podobě tří splátek, z nichž první ve výši 49 769 Kč byla uhrazena v roce 2018.

S ohledem na historický význam Matice slezské, resp. její předchůdkyně Matice opavské, její zásluhy o český stát již od 19. století a současný neziskový charakter, který je dán jejím zaměřením na kulturní a osvětovou činnost a na péči o národní tradice, je stávající situace o to absurdnější a ze strany Matice slezské je vnímána jako velká křivda. Matice slezská nyní znovu musí platit za to, za co již jednou v historii zaplatili její zakladatelé ve snaze zajistit důstojné zázemí pro matiční činnost ve Slezsku.

Dalším nedořešeným problémem zůstávají nevyjasněná práva k Matičnímu domu zapsaná v katastru nemovitostí ve prospěch dávno neexistujícího Školského úřadu v Opavě. Konkrétně se jedná o věcné břemeno užívání a předkupní právo platné do 31. 12. 2021, které bylo zřízeno v roce 1995 v souvislosti s financováním stavební rekonstrukce Matičního domu ze strany Školského úřadu v Opavě pro účely užívání prostor jeho dvěma organizacemi – Pedagogicko-psychologickou poradnou a Zařízením školního stravování. Přestože Školský úřad v Opavě svou činnost ukončil již v roce 2000, nikdo změnu subjektu, v jehož prospěch bylo užívací a předkupní právo zřízeno, neprovedl, a tak vznikl problém určit, na koho tato práva přešla. Po neúspěšném jednání s Moravskoslezským krajem, pod který v roce 2001 přešly výše uvedené organizace (avšak bez jakýchkoli práv a závazků), začala již v roce 2013 jednání v této věci s Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových (ÚZSVM). ÚZSVM vydal v průběhu roku 2016 v této věci písemné vyjádření, že Školský úřad zanikl bez právního nástupce, čímž tato práva zanikla. Následně bylo nutné dořešit výmaz na Katastrálním úřadu (KÚ). Po neúspěšném opakovaném dotazování na KÚ jak postupovat při výmazu v případě, kdy subjekt oprávněný podat návrh na výmaz práv již dávno zanikl a navíc bez právního nástupce, seznámila předsedkyně s problémem ředitele Zeměměřického a katastrálního inspektorátu (ZaKI) v Opavě. Obsáhlá odpověď ředitele ZaKI však zatím k samotnému výmazu předkupního práva a věcného břemena užívání Matičního domu pro neexistující Školský úřad nepomohla a záležitost tak i v roce 2018 zůstala dořešena.

V souvislosti se stavební rekonstrukcí Matičního domu ze strany Školského úřadu v Opavě v roce 1995, na základě které byly uzavřeny nájemní smlouvy s výše uvedenými dvěma organizacemi, tj. Pedagogicko-psychologickou poradnou Opava a Zařízením školního stravování na užívání prostor za symbolické nájemné až do roku 2019 („odbydlování“ vložené investice), oznámil ÚZSVM v červnu 2016 opavské pobočce, že dluží státu částku cca 9,5 mil. Kč. K tomuto závěru došlo Ministerstvo financí na základě přechodu zřizovací funkce u dvou výše uvedených nájemců ze státu na kraj v roce 2001. Dle názoru Ministerstva financí od této chvíle nedochází k upisování a „odbydlování“ vložené investice, protože tyto subjekty již nejsou státní, ale krajské, a tudíž lze dojít k závěru, že Matice slezská dluží státu poměrnou část investice. Opavská pobočka Matice sice ihned uplatnila námitku promlčení této pohledávky, avšak promlčením pohledávky tato nezaniká a z Matice slezské se tak provedenou reformou veřejné správy, změnou legislativy a nevyjasněností kompetencí mezi státem a krajem stal dlužník státu se všemi negativními důsledky.

Prostory Matičního domu, v kterých dříve působila Základní umělecká škola Václava Kálíka, využívaly po celý rok 2018 tyto subjekty: spolky „Za Opavu“, „Bludný kámen“ a „Klub deskových her Pajdulák“, dále buddhistické centrum a Euroregion Silesia, který zde má

archiv. Spolu s dosavadními pěti nájemci, tj. Pedagogicko-psychologickou poradnou, Zařízením školního stravování, p. Borovjakem provozujícím Matiční restauraci, Ing. Gracou, který si pronajímá přilehlou budovu bývalé garáže, a advokátem Mgr. Křížákem se tak jednalo celkem o 10 nájemců. Ke dni 31. 12. 2018 však „Klub deskových her Pajdulák“ pronájem prostor ukončil.

Provoz a nezbytnou údržbu Matičního domu po celý rok 2018 zajišťoval Ing. Pavel Válek, který vykonává funkci správce Matičního domu. Správce vykonává „technický dozor“ nad budovami, koordinuje údržbu všech prostor včetně provádění pravidelných revizí, zajišťuje komunikaci mezi vedením opavské pobočky, nájemci a údržbou, koordinuje práce nezbytné pro zajištění údržby a překládá návrhy na nezbytné investice do Matičního domu. S některými činnostmi správci pomáhá člen výboru Ing. Dalibor Novotný. Podobně jako v roce 2017 i v roce 2018 Ing. Novotný řešil přetrvávající problémy s kanalizací v Matičním domě a vedl veškerá jednání s pojišťovnou ve věci vzniklých havárií. Kromě externích služeb souvisejících s údržbou a provozováním budov má pobočka uzavřeny dohody o provedení práce na obsluhu kotelny ústředního vytápění Matičního domu a úklidové práce.

ČINNOST POBOČNÉHO SPOLKU

Ediční činnost

Časopis „Vlastivědné listy Slezska“

Na začátku roku 2018 zajistila opavská pobočka Matice slezské z důvodu velkého zájmu dotisk 150 ks dvojčísla „Vlastivědných listů Slezska 1-2/2017“, které bylo vydáno v roce 2017 u příležitosti 140 let od ustavující Valné hromady Matice opavské a které navázalo na dosud vydávané „Vlastivědné listy Slezska a severní Moravy“.

Z časových i finančních důvodů redakční rada Vlastivědných listů rozhodla zatím pokračovat ve vydávání časopisu v podobě jednoho rozsáhlejšího dvojčísla ročně namísto dvou méně rozsáhlých čísel, jak tomu bylo u „Vlastivědných listů Slezska a severní Moravy“. Pro dvojčíslo roku 2018 bylo u příležitosti 100. výročí založení samostatného Československa zvoleno téma „Ať žije republika!“ a z důvodu neočekávaně velkého zájmu autorů, z nichž většina se zřekla svého honoráře ve prospěch časopisu, dosáhl finální rozsah dvojčísla úctyhodného počtu 74 stran.

Na tvorbě časopisu se podílí redakční rada s odpovědnou redaktorkou Janou Novotnou Galuzzkovou a výkonným redaktorem Martinem Sosnou. Dalšími členy redakční rady jsou: Kateřina Barcuchová, Ondřej Haničák, Magda Hrstková, Zdeněk Jirásek, Jaromíra Knapíková, Pavel Kufa, Marta Linzmajerová, Jakub Mamula, Pavel Petr a Jan Saheb. V květnu 2018 zemřel náhle a nečekaně vysokoškolský pedagog a popularizátor vědy RNDr. Zdeněk Majkus, CSc., který v redakční radě Vlastivědných listů působil od roku 2002.

Zpravodaj Matice slezské

V březnu 2018 vyšlo 79. číslo Zpravodaje Matice slezské. Byl distribuován všem členům opavské pobočky, ostatním pobočkám Matice slezské a také dalším zájemcům. V elektronické verzi byl také zveřejněn na internetových stránkách Matice slezské.

V průběhu roku 2018 probíhala další příležitostná distribuce Informačního letáku o Matici slezské vydaného v roce 2017. Zároveň probíhal prodej dříve vydaných publikací včetně starších čísel Vlastivědných listů. Kompletní knižní nabídka Matice slezské je k dispozici na internetových stránkách Matice slezské, její průběžnou aktualizaci zajišťuje předsedkyně.

Činnost v oblasti kultury

Opavská Thálie

Po dohodě s vedením Slezského divadla v Opavě bylo pro divadelní sezónu 2017/2018 rozhodnuto o obnovení ceny „Opavská Thálie“, jejímž posláním je podpora divadelního umění v Opavě a jejím cílem je ocenit významný umělecký výkon na scéně Slezského divadla Opava. Nově toto ocenění zaštiťuje organizace Vodárenská věž Opava, o.p.s. ve spolupráci s Maticí slezskou. Cena Opavská Thálie se uděluje ve dvou uměleckých kategoriích - v oboru činoherním a oboru hudebně-dramatickém, který zahrnuje operu, operetu, muzikál, případně i balet. Tato cena je nově udílána za dvě po sobě následující divadelní sezóny na počátku sezóny nové s ročním střídáním uměleckých kategorií. Cena diváka je udílána každoročně. Ocenění může být spojeno také s finanční odměnou, pokud budou na jeho podporu získány finanční prostředky ze soukromých či veřejných zdrojů. Pro tyto účely byl zřízen transparentní účet, na který může dárcé přispět jakoukoli finanční částkou.

Dne 23. září 2018 před premiérou činohry „290 km (z Opavy do Vídně)“ byla slavnostně předána Cena Opavská Thálie v oboru činohra za uplynulé dvě sezóny Michalu Stalmachovi a Cena diváka za sezónu 2017/2018 Danielu Volnému. Tomuto vyhlášení předcházela slavnostní nominační večer, který se uskutečnil v sobotu 22. září 2018 v prostorách opavské galerie a kavárny KUPE.

Podrobné informace o tomto ocenění včetně statutu či vzoru darovací smlouvy o poskytnutí finančního daru na podporu tohoto ocenění najdete na internetových stránkách Matice slezské www.maticeslezska-opava.cz (odkaz Opavská Thálie).

Beethovenův Hradec

V roce 2017 předala opavská pobočka Matice slezské po třech letech funkci hlavního organizátora Mezinárodní interpretační soutěže Beethovenův Hradec Církevní konzervatoři v Opavě. Matice slezská se však i nadále na této významné mezinárodní akci podílí, a to v podobě Ceny Matice slezské pro nejlepšího soutěžícího z České republiky. V roce 2018 byla soutěž určena pro obor violoncello a Cenu Matice slezské společně získali Vilém Vlček a Eduard Šístek, kteří se zároveň společně umístili na 3. místě v soutěži.

Vilém Vlček

Eduard Šístek

Výtvarná skupina X

V rámci opavské pobočky Matice slezské působí volné uskupení výtvarníků pod názvem „Skupina X“, jejíž činnost je finančně podporována z rozpočtu pobočky a dalších zdrojů. V roce 2018 si tato výtvarná skupina připomněla 50. výročí od svého založení a při této příležitosti vydala katalog. V průběhu září a října 2018 se v rámci tradičního festivalu „Bezručova Opava“, pořádaného Statutárním městem Opava, uskutečnila v Obecním domě v Opavě společná výstava s názvem „X inspirací“.

Vzdělávací, osvětová a propagační činnost

Dne 29. října 2018 se v opavském Klubu důchodců uskutečnila přednáška s názvem „Matice slezská dříve a dnes“.

Matice slezská dříve a dnes

„Pečujeme o zachování a rozvoj historických, kulturních, uměleckých a národních tradic Slezska.“

Dne 11. prosince 2018 se za účasti zástupců Matice slezské uskutečnila ve Slezském zemském muzeu v Opavě veřejná diskuse k tématu národní identity v rámci projektu s názvem „VELKÝ HISTORICKÝ ATLAS ČESKÉHO SLEZSKA - Identita, kultura a společnost českého Slezska v procesu společenské modernizace s dopadem na kulturní krajinu“.

Zástupci Matice slezské se v průběhu roku 2018 účastnili veřejných pietních a slavnostních akcí pořádaných v Opavě. K nejvýznamnějším patřilo vzpomínkové setkání u příležitosti 100. výročí vzniku samostatného Československého státu, které se konalo 28. října 2018 na Horním náměstí v Opavě.

Nedílnou součástí osvětové a propagační činnosti moderní doby jsou internetové stránky. Matice slezská provozuje vlastní stránky www.maticeslezska-opava.cz, a přestože jsou tyto stránky věnovány celé Matici slezské, jsou plně provozovány a financovány opavskou pobočkou.

Zájezdy

Pobočný spolek Matice slezské v Opavě připravil v roce 2018 dva vlastivědné zájezdy. V sobotu 12. května 2018 se uskutečnil zájezd do Poodří, kterého se zúčastnilo 44 účastníků. Druhý zájezd se uskutečnil 9. června 2018 a jeho cílem byla návštěva Těšínského Slezska (Hrčava, Trojmezí, Jaworzynka, Jablunkov). I tento zájezd se setkal s velkým zájmem, zúčastnilo se ho 42 účastníků. Oba zájezdy vedla zkušená organizátorka Danuše Krásnokutská.

Závěrečné shrnutí

Současná činnost opavské pobočky navazuje na historické poslání i formy činnosti Matice opavské, resp. Matice slezské a přizpůsobuje je potřebám dnešní doby. Většina aktivit je ze strany členů opavské pobočky Matice slezské zajišťována jako dobrovolnická, t.z. neplacená práce, popř. placená pouze symbolicky, a okruh aktivních členů podílejících se na realizaci jednotlivých úkolů je poměrně úzký, s vysokým věkovým průměrem nebo pracovním vytížených. Rozsah činnosti tak aktuálně odpovídá daným možnostem.

Zpracovala: Ing. Jana Novotná Galuszková
V Opavě dne 27. dubna 2019